

Naš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo trislojna peti-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Kranjski deželni zbor. — Nemci kot narod. — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Slovenci na Koroškem. Razno. — Kranjsko: Razno. — Prosveta: O razporoki. — Socijalno gibanje. — Raznoterosti. Podlistek: Greh se je maščeval.

Kranjski deželni zbor.

Kranjski deželni zbor se ima sniti, kot se govori v političnih krogih, dne 10. septembra. V ta namen misli vlada začeti nova pogajanja z narodno - napredno, s klerikalno in z veleposestniško stranko radi volilne preosnove za kranjski deželni zbor. Ako pa se ne doseže sporazumljenj, bo vlada deželni zbor razpustila in razpisala nove volitve na temelju starega volilnega reda.

Kak naj bi bil novi volilni red za kranjski deželni zbor, ni znano natanko, ker pa vlada odklanja splošno in enako volilno pravico za deželne zборе, je jasno, da stoji vlada na stališču interesnega zastopstva. Vlada hoče pač, da dobe volilno pravico tudi v deželne zборе vsi državljani, volilne kurije, ki dele volilce ponjihovih interesih, pa hoče ohraniti.

Potrebo volilne reforme za kranjski deželni zbor priznava vsakdo, a glavni pogoj za njeno uresničenje je pravična razdelitev mandatov po okrajih, po kurijah in po narodnostih, slovenski in nemški. Ali tu nastane glavna zapreka. Vlada hoče zagotoviti peščici Nemcev na Kranjskem v deželnem zboru zastopstvo, ki jim ne pristoji nikakor niti po številu niti po davčni moči. Dosedaj je kurija veleposestnikov v njihovih rokah, in vlada bo seveda zahtevala, da njihovo posestno stanje ohrani na vsak način.

Veleposestniška skupina na Kranjskem je politična karikatura, zakaj v njej ne volijo vsi veleposestniki, temveč samo oni, katerih po-

sestva so zabeležena v deželni deski. Zato je teh volilcev samo 80 in ti volijo kar 10 poslancev, in ker je med njimi kakih 45 Nemcev, a drugi so Slovenci, zato ima 45 nemških veleposestnikov 10 poslancev v kranjskem deželnem zboru.

Stališče Slovencev na Kranjskem zahteva, da se odpravi za slovenski demokratični narod žaljivi in ponižujoči privilegij, da imajo v kuriji veleposestva volilno pravico samo graščaki, deželni deskači. Mi moramo zahtevati, da se sprejmejo v to kurijo vsi posestniki, ki plačujejo nad 100 goldinarjev direktnega davka, vsi brez izjeme, in ne glede na to, če je kako posestvo vknjiženo v deželno desko ali ne.

Da nima veleposestniška kurija, takšna kot je na Kranjskem, nikakega smisla, je priznana stvar, in je v različnih deželah že tudi primerno preosnovana, edino na Kranjskem je še v veljavi stari privilegij, ker brez njega bi se stopila nemška politična moč na Kranjskem kot sneg v aprilu. In tega vlada ni hotela!

Ako bo volilna deželnozborna reforma pravično prirojena, se ji slovenske stranke ne bodo ustavljale, pač pa nemška; a vlada jo bo že znala, če bo hotela, pridobiti. Na Kranjskem ne gre Nemcem nič več mandatov, kot eden, in ta je kočevski! Ako jih dobe več, se zgodi to na škodo Slovencev.

Ako bi štela nova volilna reforma 46 poslancev, bi se politično razmerje v deželi bistveno spremenilo. Reformirana kurija veleposestnikov bi postala slovenska, in ker so premožnejši kmečki posestniki po deželi večji del v naprednem taboru, bi postala torej slovensko-napredna. A to ne bi oviralo klerikalcev, da si ne pribore pri volitvah večine v kranjskem deželnem zboru, ker bi kmetski okraji pripadli menda brez izjeme — vsi njim, istotako novoustanovljena splošna kurija. Nastopile bodo tudi

mu je skremžil, kot bi se hotel razjokati na glas. Zep je vstal počasi s tal in se je vsedel potem k svoji mizi. Srebnil je zadnjo kapljico iz kozarca in se ozrl zmagovalno k sosedni mizi.

„Ete, navil sem mu jih . . .“

„Ej, Bajselj, ali so kaj gorka?“ se je rogal Dostalov Peter.

„Hudnika, glej, da si kmalu tiho!“ je odgovoril Bajselj in vrgel desetico na mizo. Pobrjal je klobuk s tal in odhitel z naglimi in drobnimi stopinjami iz sobe. Še dolgo je na cesti slišal krohot; skelela so ga ušesa, in zazeblu ga je po vsem telesu . . .

„Janez, ali bi šli igrat?“ se je oglasil Dostalov Peter, ko so se nasmejali vsi dodobra. Izvlekel je iz predala zamazane karte in jih položil predse na mizo.

„Ne, moram iti domov, ker še nisem večerjal . . . Gotovo me že čakajo doma,“ je odgovoril Janez in spil kozarček.

„E, kaj, gremo samo par partij — večerja te bo že še počakala.“ — Dostalov Peter je jel mešati karte in jih potem razdelil. In Janez je igral in se utopil popolnoma v karte ter je pozabil na večerjo. Bil je igralec in je igral nestrpno; videl je pred sabo samo zamazane po-

izpremembe v mestni kuriji. Klerikalci se nadejajo, da dobe mandat dolenjskih mest in mandat gorenjskih mest v svoje roke.

Volilne preosnove se ne delajo vsakih deset let, zakaj vsaka volilna preosnova je sad težkih bojov. Volilna reforma na Kranjskem je izključena, če bi vlada hotela ohraniti kurijo veleposestnikov v sedanji svoji sestavi. Nemški graščaki naj imajo isto pravico — kot slovenski veleposestniki!

Nemci kot narod.

Nemci se radi imenujejo narod mislecev (das Volk der Denker) a mi, Slovenci jih kličemo dlakocepece (Grübler), a še rajši korenčarje in pedante, rogajoč se tako njihovi strasti za filologijo in njihovi točnosti v vsakem delu. Od l. 1870. se ni spremenil do temelja samo politični položaj nemškega naroda, nego se je razvila tudi nemška znanost na tak način, ki je iznenadil vse nemške sosede. Pri narodu filozofskih in zgodovinskih nauk, pri narodu romantike, sentimentalnosti in filologije se je nenadoma pojavila cela vojska takih učenjakov, kot jih svet do tedaj ni videl. V Evropi so čitali Fausta, proučavali Kanta, ali mozgali Marxa, na starih nemških vseučiliščih pa so nastajale agrarne fakultete in v vseh nemških središčih politehnik. Še vedno smo se rogali nemškemu filozofu, a medtem je vstala kot iz zemlje cela vojska nemških inženirjev; na Francoskem so gledali čez Ren kot na deželo gladnega siromaštva, a medtem so nastala nova mesta, stara so se povečala, a vso Nemčijo je pokrila mreža tvorniških in trgovskih podjetij s stoinsto milijoni domačega denarja.

In ko so Evropejci začeli čitati v statistiki o milijardah nemškega izvoza in uvoza, ko so

dobe in ugibal zraven z odločnimi mislimi. — Presedel je tako včasih vso noč, in vzdramil ga je šele jutranji svit, ki se je prikradel skozi slabo zagrnjeno okno. Čutil je, da izgublja pri tem lep denar, toda tolažil se je s tem, da dobi nazaj vse, kar je zapravil. A prišel je konec in Janez je odšel praznih žepov, s trudnimi koraki in z bledim licem domov . . .

Tuintam se mu je dvignila v takih trenotkih mračna misel v srcu: Kaj bo? Zapravil boš vse in prišel bo konec . . . S temnim pogledom te bo pogledal, legel ti bo na dušo in ti jo strl . . . In kaj bo potem, Janez? Kaj potem?

Šel boš naprej, zapuščen in zaničevan; oče te bo pogljal iz rodne hiše, njegove pesti se bodo skrčile in njegov obraz bo zardel v srditi jezi. Stal bo pred tabo, besede ne bo izpregovoril in njegova roka bo kazala čez prag in se bo tresla . . . In tedaj pojde — dom ga bo zaničeval in ga ne bo klical nikdar več nazaj. Pojde, kot tujec pojde, in mir ne bo prihajal k njemu v tihih nočeh, ko gore zvezde na modrem nebu in sanja pokoj nad tiho zemljo . . . Taval bo okrog, kakor izgubljen sin bo taval; hrepenel bo po domu in jokaval v tistih urah, ko sanja pokoj nad brezskrbno zemljo . . .

Greh se je maščeval.

(Povest iz življenja slovenskega ljudstva. Spisal I. V.)

(Dalje.)

Pri mizi so se zasmejali fantje, in bil jim je kratkočasen ta prepir. Sedeli so tam mirno na stolih in niso se ganili, da bi pomirili bojevalca. Moža pa sta ležala na tleh in vpila ter se držala drug drugega za ušesa. Smeh je napolnil vso sobo in med smehom so se glasili jezni in bolestni vzkliki. Dobro sta se držala moža in se nista hotela izpustiti. Prevrnila sta se na drugo stran, in tedaj je zaprosil tih, napol jokav glas:

„Zep, izpusti! . . . Za Boga!“

Zep je nosljal srdito in skušal, da bi vstal: toda bilo mu ni mogoče. Stisnil je zato še hujše ušesa, ki jih je čutil med svojimi prsti. — „Ete, pa da bi jaz ne poznal Ardeckega? Ete . . .“

„O, Zep, poznal si ga,“ je tarnal Bajselj. „Bila sta si dobra . . . hodila sta skupaj na izprehod in bila Lahe . . .“

In tedaj so bila Bajseljnova ušesa prosta. Poskočil je možiček pokoncu in se prijel za ušesa. Njegove oči so bile solzne in obraz se

začutili Angleži po vseh delih sveta nemško konkurenco, so vzkliknili s svojim Chamberlainom: Kaj je bila Nemčija z industrijelnega in financijelnega stališča pred vojsko z Avstrijo in pred vojsko s Francijo, to je pred nemškim cesarstvom? Odvisna je bila od angleških visokih železnih peči, od angleške črne zemlje, od oglja, od tovarn, od skladišč, od brodovja, z eno besedo Nemci so bili angleški kupci, v njihovi trgovski oblasti. Razentega Nemčija ni mogla vzeti posojila, vobče ni mogla denarno poslovati brez angleške borze in banke. Vojski in novo cesarstvo sta osvobodili Nemčijo. Združena Nemčija je ustvarila trgovino, industrijo in kapital. Za svojo zmago dobiva sedaj suho zlato, cesarstvo ji ne prinaša samo lavorik slave. Vsi nemški uspehi, vsa današnja nemška moč in veličina se tolmači najpogosteje z enim vzklikom: Vse to je naredil Bismarck.

Pa vendar to tolmačenje sedanjega nemškega napredka ni samo površno in nerazumno, temveč tudi zelo nevarno. Kdor namreč tako misli, navadno pristavlja: Ali mi nimamo svojega Bismarcka, in zato nam je tako! Kot da bi nam zaradi tega ne bilo pomoči niti rešitve! Pri nas velja klasična izobrazba še vedno kot edino sredstvo za vzgojo omikanca? Koliko je naših dijakov, ki stopivši iz šole in vstopajoč v katerokoli službo, znajo vsaj kolikortoliko kak tuj jezik razen svojega? Znajo res nekaj latinskega in malo grškega, kar koristi mašnikom in učenjakom, a jim ne odpira poti niti v Italijo, niti v Nemčijo, nikamor. Očitno je torej, da je nemški narod uvidel z vso dušo vse prednosti strokovne naobrazbe v vseh vejah umetnosti in znanosti, v trgovini in industriji. Nemci so storili vse, da se njihova mladina nauči, kar želi, in se navadno zna prav dobro poslužiti tega, česar se je naučila.

Lahko prezremo vse, kar so storili nemški državniki, da povzdignejo svoj narod. Njihovi izvanredni napor bi bili brez uspeha, da niso delovali v nemškem narodu, ki je tako trgovsko podjeten. Vrhutega je Nemec pri svojem delu nenadkriljiv. Ni dvombe, da je stopila Nemčija med prve trgovske države samo s pomočjo dovršene metode v vseh vejah trgovine. V njihovi konkurenci z drugim svetom niso pomagali Nemce veliki izumi, nego neizmerna množina drobnega dela in napora. Njihovo industrijsko in trgovsko blagostanje je vspeh njihove izvrstne vzgoje in znanstvene produkcije.

Nemški kmet je vsled svoje izobrazbe, naslanjajoč se na znanost, šel vedno naprej. — Znanost ga je naučila, da svoje pridelke in svoje dohodke tako povečava, kakor so padale cene. Znanost ga je naučila vsega: Naučila ga je rediti živino, saditi rastline, izvežbala ga je, kako se rabijo kemična gnojila, in v vseh načinih, kako naj se menja obdelavanje. Vrhutega so Nemci osnovali poljedelske fakultete na vseh starih vseučiliščih.

Začutil je Janez včasih te misli globoko v svoji duši in sklonil je glavo takrat. Toda to je bilo le za trenutek; zopet je dvignil glavo in pogledal brezskrbno in brez strahu v svet. Prijel je karte in igral naprej, kot bi ne bilo sveta in črnih, mučnih mislij, ki prihajajo z nočjo in se zajedo v nemirno dušo...

Tiho je bilo v gostilniški sobi. Le karte so padale na mizo in tuintam je vzkliknil igrallec. Za pečjo je dremal gostilničar in v peči je prasketnil včasih ogenj. Minevale so ure in bilo je že precej pozno.

Pri mizi tam ob vratih je sedel Zep in si podpiral glavo z roko. Loteval se ga je spanec. Ete, puške so pokale, kroglice so padale kot toča kraj njega... in Ardecki je hrabil na boj... Ura — in tekli so naprej, tekli... Lahki padajo kot snopje, kri teče v potokih, solnce pripaka... ete...

Zepu je padla glava na mizo, in vsled tega se je vzdramil. Izpraznil je novo merico in modroval sam s sabo o svetu in Ardeckem. „O, sveti Ferjan, varuj nas ognja, čuvaj nas zlega!... Glej, prišla je na dan hudoba s štirimi glayami, pravimo ji nehvaležnost. A za časa Ardeckega je še ni bilo... ej, Ardecki jo

Sedaj lahko vidimo, kako mi nič nimamo, in da smo vrhutega še nerazumljivo zaslepljeni, ker se ne brigamo skoro nič za kmetijsko naobrazbo, znanstveno ali praktično. In vendar bi v vsem našem gospodarstvu nastal popoln preobrat, da vzgojimo svoj narod v smislu moderne vede.

Politični pregled.

Kvotni deputaciji, ki sta imeli določiti razmerje (kvoto), v katerem naj plačujeta obe državni polovici svoje skupne stroške, sta se razšli, ne da bi se dogovorili in zjediniili. Kvoto bi moral določiti zopet cesar sam. Zadnjič jo je določil tudi cesar, in sicer na 34:4 za Ogrsko in 65:6 za Avstrijo. To je za nas krivično, a ostane gotovo tudi vprihodnje v veljavi.

Hrvatska in Madžari. Hrvatske obstrukcije v ogrskem državnem zboru ni več, zakaj Hrvatje so podali svečano izjavo, v kateri protestirajo proti vsem nasilnostim in nezakonitostim napram Hrvatski ter zapustili s klici „Živela Hrvatska“ državno zbornico. Poslanci so se nato vrnili v Zagreb, kjer jih je narod slovesno sprejel in jih obsul z rožami. Navdušeni prizori so se vršili ob vrnitvi poslancev, ves hrvatski narod je edin z njimi, in se hoče boriti zoper Madžare, dokler ne dobi Hrvatska vseh svojih pravic. Hrvatje so razkrinkali Madžare, ki so se izdajali kot najbolj svobodomiseln narod v Evropi. Po vsej Evropi so zdaj spoznali Madžare kot sovražnike svobode in nasilnike; nemški listi pa so Madžare opozarjali, naj v svoji zaslepljenosti ne gredo predaleč, ker bi se v svoji nenasitnosti in trinožtvu proti Hrvatom in proti nemadžarskim narodnostim lahko sami sebe pogubili.

Hrvatski sabor se je včeraj dne 11. t. m. sešel. — „Ban“ Rakodezai-Fuček ne more najti ljudi za mesta vladnih predstojnikov. Stranke ga ne priznavajo zakonitim banom. Po želji poslancev je narod ohranil vzoren mir in ostal ravnodušen.

Hrvatski sabor je odgoden, še predno se je začelo zasedanje. To je prvo nasilstvo novega bana in je vzbudilo največje ogorčenje v vsi hrvatski javnosti. Vse je prepričano, da Rakodezaj ni poslan na Hrvatsko za bana, ampak za madžarskega komisarja. Posledica tega je, da se hočejo vse hrvatsko-srbske stranke še tesneje združiti.

Črna gora. V tej mali slovanski državi na našem jugu vlada zopet popolno nazadnjaštvo, na krmilu je zopet stari absolutistični sistem. Narodna volja ne pride do veljave, in se knez zanjo niti ne zmeni. Na Črni gori uganjajo malenkostno tujo politiko, ki je na kvar ne le Črni gori, temveč vsemu slovanskemu jugu. Črnogorci stradajo in se izseljujejo, domača obrt in gospodarstvo hira, knez sam pa vzdržuje zase stokrat predrag dvor, samo da se baha

je premagal in premagal tudi Lahe... Aj, sveti Ferjan in Ardecki sta junaka!

V zvoniku je bila ura enajst — glasno so se razlegli udarci skozi noč, in slišal jih je tudi Zep. Spomnil se je službe, spomnil se helebarde, ki jo je bil prislonil v kot. Vstal je, vzel svoje orožje, vošil lahko noč in odkreval ven. Šel je skozi vas; vlekel je eno nogo za sabo in pel svojo pesem o ognju in svetem Ferjanu...

Trije igralci so ostali sami v sobi. Bili so zamaknjeni v igro, da niso čuli zvona, ki se je hipoma oglasil sredi noči. Žalostni so bili ti glasovi, kot da bi plakali za mlado deklico, ki se je morala ločiti v najlepšem cvetju od nedolžnega življenja... In plakal je zvon in tožil tiho; kajti naznanjal je, da je končan boj, ki ga je boril človek s smrtjo, končan je in duša se je dvignila prosta proti zlatim zvezdam...

Komaj so utihnili ti glasovi, ko je vstopil v sobo dolg in tenak fant v modri železniški kapi. Ozrl se je po sobi in je obstal, ko je zagledal Dolnikovega Janeza. Njegove oči so se začudile, kot bi gledale nekaj nerazumljivega, in z neodločnim glasom je spregovoril:

„Za Boga, Janez!... Vaša Franca je umrla ravno zdaj...“

in predstavlja vladarja. Prestolonaslednik Danilo pa zapravlja denar po Evropi in kaže svoje zaničevanje napram vsemu, kar je slovanskega. Globoko je ponižana Črna gora.

Štajersko.

Iz Celja. V poletju človek sili na deželo, da se znebi mestnega praha. Tudi jaz kaj rad pohajam v našo lepo okolico. Zadnjič jo uberem v Vojnik. Bil sem sam, nihče me ni motil v opazovanju in premišljevanju, ko sem mahal skozi Gaberje po veliki cesti proti omenjenemu trgu. Ravno na tej poti sem imel priliko opazovati, kako Slovenci v celjski okolici „napredujemo.“ — Neverjetno ali resnično je, da na Nemškem samem ne more zastran nemščine biti boljše. Napisi so večinoma vsi nemški. Slovenskih napisov ne spraviš na prste ene roke, ker jih ni toliko. Kako se tukaj pačijo slovenska imena, navedem samo par slučajev. Našel sem sledeče nemške napise s popačenimi slovenskimi imeni, kakor: Janshegg, Petschuch, Krenn, Erjautz, Koschuch, Pristouschegg itd. Celomajhna kapelica ima nemški napis „Zur Ehre Gottes.“ Ne vem, čegava lastnina je omenjena kapelica, — a vsekako značilno za celjsko okolico. Človeku se srce krči, ko vse to vidi. Zavedne Slovence na tej poti lahko z lučjo iščeš. Pred gostilno Koschuch-ovo je sedelo več kmetov, ki so se med seboj pogovarjali slovenski, a mene so pa pozdravili nemški — tudi značilno. Tukaj se vidi vpliv Nemcev pri kmetih. Vsakega boljšega človeka, ki pride po cesti, smatrajo za Nemca, kakor da bi Slovencev tukaj ne bilo. In kdo je temu kriv? Naša slovenska inteligenca, ki se ne briga za okolico. Volitve so končane, in sedaj zopet spimo, mesto da bi šli v okolico, jo narodno budili in organizirali. Že enkrat sem omenil na tem mestu, da nemško Celje le probujena, zavedna slovenska okolica lahko strmoglavi. Kaj pomaga, ako se v mestu samem držimo gesla „Svoji k svojim“ (sicer tudi v mestu ne vsi), okolica pa iz nevednosti podpira naše najhujše sovražnike! Kje ste voditelji? Spite? Ako stare stranke ničesar ne store, naj se poprime dela vsaj mlada „Narodna stranka“; ta naj skrbi, da se tukaj nastanijo tudi slovenski trgovci in obrtniki. Brez denarja je težko kaj začeti, a tukaj bi naj priskočili slovenski denarni zavodi na pomoč. — Izgovor, da vsi trgovci niso zanesljivi pri takih podjetjih, in da se na tak način lahko dosti denarja izgubi, ne sme priti v poštev. Ljudi je treba poprej poznati in potem že zaupati. Recimo, da bi se tu in tam res pripetil čin neznačajnosti, ali naj zato sploh ničesar ne prihemo? Koliko nam pa sedaj vzamejo denarja razne sinekure? Ali je to častno, da naši voditelji pri naših denarnih zavodih zahtevajo za dveurno sejo po 30 kron odškodnine? Ali je to prav, da se izdajajo tisočaki na tak način, in

Janez je dvignil glavo in strmел v prišleca. Karte so mu padle iz rok in prestrašil se je.

„Ni res... ne more biti,“ je izpregovoril naposled z negotovim glasom. „Pravim ti, Oren, da ni res.“

„Ej, kako bi ne bilo res, ko sem bil ravno zdaj pri vas... Franca je umrla, in mi smo mislili, da prideš vsak hip z Vršiča.“

Janez je pograbil klobuk in ni izpregovoril besede. Vstal je in hitel iz sobe kakor človek, v katerem so se vzbudile težke in neprijetne misli — vstajajo in se zajedajo rezko v dušo. Človek sklone glavo in je prepričan, da je zagrešil nekaj, kar se ne da popraviti nikdar več... Janez je stopil na cesto, in objela ga je mrzla mesečna noč. Lesketal se je kroginkrog po polju na mrzlem snegu blede svit, svetla okna so bila ugasnila in so gledala mrtvo v tiho noč. In tam v kapelici je brlela pred Brezmadežno lučka; pojemala je in je zopet medlo zagorela...

II.

Dolnikica je sedla na klop pri peči; podprla si je glavo z roko in strmela na posteljo, kjer

ravno med ljudi, ki jim že itak služba zagotavlja ugodno, gmotno stališče. Ako se za narod dela, dela naj se zastonj — to je pravo narodnjaštvo. Ni treba, da se vsak korak za narodno stvar z desetaki plača. Za vzgled nam naj bodo stari Rimljani, ki so častna mesta upravljali zastonj. Denar, ki bi se vsled odstranitve sinekur prihranil, naj bi se porabil za morebitne izgube pri trgovcih in drugih podjetnikih. Sicer bi bila to redka prikazen. Ako izhajajo nemčurji, tem lažje bi izhajali Slovenci. Na tak način bi narodni denarni zavodi ničesar ne izgubili, a za slovensko trgovstvo in obrt v okolici bi se mnogo storilo. Ako nemčurji enkrat zapazijo, da imajo resno, premišljeno konkurenco, bi se poboljšali in obrnili celjskim Nemcem hrbet, ki jih sedaj obožavajo. Sedaj se za naše nemčurske trgovce in obrtnike živa duša ne briga in žive v miru prav udobno. Torej na podrobno delo v okolici, dokler ni prepozno. Bog daj, da bi te besede našle odmev!

Perun

Frischaufova koča. Savinska podružnica S. P. D. stavi udobno in prepotrebno kočo na lepi gorski planoti na Okrešlju. — Tam je stala takozvana „Okreschelhütte,“ last sekcije Celje nemškega planinskega društva. Isto kočo je minolo zimo podrl plaz popolnoma. Naeelnik Savinske podružnice si je takoj, ko se je zvedela nezgoda, ogledal vso zadevo na licu mesta in s pomočjo domačinov našel zelo ugoden prostor za novo kočo. Knezoškofijsko oskrbnitstvo je dalo dovoljenje, in se sedaj že vrše vse priprave za zgradbo. V smislu sklepa predlanskega občnega zbora se imenuje prva koča v Savinskih planinah, katero zgradi Savinska podružnica „Frischaufova koča.“ Frischaufova koča na Okrešlju bode prav primerna stavba na lepem torišču in bode izhodišče turam v osredju Savinskih planin. Tudi onim, ki hodijo od Kamniške kočv v Logarsko dolino, pride koča prav. Svoje somišljenike pozivljemo, naj darujejo za zgradbo kočv kako kronco. Savinska podružnica je navezana na darila in denarne prispevke prijateljev večno lepe narave. Dolžni smo pa tudi, da skazemo velikemu prijatelju Slovencev, odkrivatelju Savinskih planin primerno čast. Koča se imenuje po univ. prof. dr. Frischaufu, katerega njegovi rojaki radi njegovih simpatij do nas napadajo in so ga celo spravili v predčasno penzijo. Čast poštemu in odkritemu možu! Darila in prispevke je pošiljati Savinski podružnici Slov. planinskega društva v Gornjem gradu.

Stoletnica dr. Josipa Muršca. Sto let je preteklo, odkar se je v Bišu v Slovenskih goricah narodil Josip Muršec. Na rojstno hišo mu bodo letos vzdali spominsko ploščo. Dr. Josip Muršec je l. 1848. vodil graško „Slovenijo“ in z njo vse politično življenje štajerskih Slovencev. — Dr. Josip Muršec je prvi spisal slovensko slovnico v slovenskem jeziku in s tem omogočil reden pouk slovenskega jezika v šolah. Pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah bode meseca avgusta

je ležala njena hči tiho in nepremično. Njene oči so bile polne solza, enakomerno so ji drsele grenke kaplje po licih in ji močile vele roke. Slaba svetilka je stala na mizi in razsvetljevala mračno izbico. Tam ob postelji je bilo zagrnjalo pri oknu nekoliko odmaknjeno; svetli mesečni žarki so se kradli tam skozi okno in se razlivali čez posteljo. Padali so ravno na obraz mrtve deklice, in zdelo se je, da se odpirajo oči — za hip pogledajo po sobi in se zopet zapro, in mehak smehljaj zadrhti takrat na bledih, zaprtih ustnih ...

Stara žena je strmela nepremično na tisti bledi, mrtvi obraz. Zdelo se ji je, da leži tam košček njenega gorkega srca, ki ga ji je iztrgala bleda in mrzla smrt. Tiho je prišla — zbolelo jo je srce in je čutila, kako se je trgalo tam in postajalo hladno in mrtvo. Hči je bila mrtva; zaprle so se ji oči in mir je padel na mladi obraz, mir, ki ga ne more nihče skaliti z mračnim in vsakdanjim pogledom — šla je Franca, nastopila je jasno pot v večnost in ne bo je nikdar več nazaj.

Dolnikica je vzdihnla in potegnla z roko preko oči, kot bi hotela pregnati žalostne misli, ki so se ji podile nemirno in neredno po glavi.

slavnost. Ptuj, Sv. Lenart, Ljutomer itd. morajo sodelovati.

Ciril-Metodova slavnost zadnjo nedeljo v Mariboru je uspela v vsakem oziru veličastno. Obisk je bil naravnost ogromen; vsi prostori „Narodnega doma“ so bili prenapolnjeni. Največ je bilo okoliškega slovenskega ljudstva iz Ruš, Limbuša, Kamnice, Št. Petra, Št. Ilja, Jarenine.

Slovensko - nemški samostojni gimnazijski razredi v Celju — slovenska gimnazija — so imeli letos 191 učencev, samih Slovencev.

Zborovanje „nemških“ delavcev v Mariboru. Zadnje volitve so nemške meščanske stranke poučile, da se bo treba brigati tudi za delavce. Sklicali so tedaj „veliko“ skupščino vseh nemških planinskih delavcev v Maribor. Bilo je vseh udeležencev — 200, največ pa seveda inteligence in znane zveze „nemških“ železničarjev.

Toča je pobila v sredo dne 3. julija Središče in okolico. Nad Hum se je privlekla silna nevihta, suha toča je udrihala blizu 11 minut in uničila vinograde, omlatila zrelo žito in vrtove tako, da je ljudstvo v največji bedi. V Goricah je ležala toča ped visoko. Toča je bila debelejša od orehov in je pokrivala zemljo kakor sneg. Po toči prizadete občine so Hum, Loprečice, Frankovci, Pušenci, Šalovci, Obriž, Grabe, deloma Središče in Vodranci. Pobili so tudi vinogradi po Halozah. Padlo je toče toliko, da je bila pokrajina ves dan pobeljena. V Halozah je bila toča tudi lani. Dne 2. jul. je pobila toča okolico Murskega Središča.

Koroško.

Slovenci na Koroškem.

Po državnozborskih volitvah, pri katerih se je koroškim Slovincem posrečilo poslati svojega zastopnika v avstrijski parlament, je postalo živahnejše narodno življenje na Koroškem in večje je zaupanje in jasnejši pogled v prihodnost. Vsekakor pa je novi volilni red storil velikansko krivico slovenskim Korotancem, zakon jim je ugrabil — hvalabogu, da samo na papirju — dve tretjini posesti. Volilna reforma je razkosala Slovence na Koroškem na devet delov; slovenski volilni okraj šteje 37.600 Slovencev, a 53.000 koroškim našim bratom je vzela vsako možnost izvoliti si svojega poslanca. Še celo stari volilni red je bil v tem oziru pravičnejši, ker je kratil koroškim Slovincem samo eno desetino resničnega posestnega stanja, sedanji volilni red pa ga jim jemlje tri petine!

Na Koroškem je 35 občin v slovenskih rokah. Delo v občinah je težavno, ker razna medsebojna nasprotstva otežujejo narodno delo, še poleg vseh drugih potrebno narodno delo ovirajočih činiteljev. Zadnja leta se je stvar precej izpremenila, ker so posegle v narodni boj nove moči, in se je po trudapolnem delu začelo svitati po celi slovenski Koroški. Zasp-

Sedela je tam pri peči napol sključena, roke je prekrizala na kolenu in se zagledala v tla. Ah, da — Franca, tista njena ljuba Franca, za katero je jokala vsako noč v zadnjih letih, zaradi katere ji je ugasnilo oko, ki je gledalo poprej tako ponosno in polno pričakovanja v svet. Od solza ji je ugasnilo oko, drhtelo ji je srce v veliki boleti in molila je. Vleklo so se mimo leno in mrtvo dolge noči; bilo ni spanca in sanje niso prihajale k nji. Ležala je na postelji in poslušala, kdaj zakliče hči — in tisti glas jo je pretresel; zbolelo jo je globoko v duši in dvignila je glavo ...

„Lejte, kako padajo snežinke! ... Angelei zapuščajo nebesa in prihajajo k Franci ... Lejte no — pošilja jih ljubi Jezus.“

In Franca se je zasmejala z veseljem in odkritim smehom, kot se smejejo blazni ljudje, katerim se je potemnil duh v mladih letih — čutiljo nekaj lepega in krasnega in verujejo v vse to, in blazne, brezizrazne oči se zasvetijo za hip v velikem pričakovanju. — Toda zopet pride tema, blede ustnice se zapro in oči strme zopet topo in brezizrazno nekam v daljavo ...

In stara mati se je dvignila takrat napol v postelji. S skrbnim in ljubeznivim pogledom je

nost in trma sta izginili iz narodnih vrst, in narodna zavest se je začela krepiti med narodom. Znani rek „Morituri vos salutanti“ je izginil, slovenski Korotan vstaja, boljša bodočnost se obeta koroškim Slovincem.

Ljudsko štetje pa je za nas zelo usodno in neugodno. Leta 1900 so našli na Koroškem 367.324 prebivalcev. Po občevalnem jeziku je bilo 90.495 Slovencev, 269.960 Nemcev, 345 oseb je drugih narodnosti, 6524 pa brez občevalnega jezika. V odstotkih povedano je to: 24.6% Slovencev, 73.5% Nemcev in 1.87% drugih. Ako pogledamo 10 let nazaj v l. 1890, so bile narodnostne razmere na Koroškem še precej drugačne. Takrat so našli 101.030 Slovencev, 254.632 Nemcev; v odstotkih 27.98% Slovencev in 70.54% Nemcev poleg drugih. L. 1880 je bilo za Slovence še ugodneje, zakaj takrat so našli 102.252 (29.38%) Slovencev, 241.585 (69.19%) Nemcev. Zadnjih 20 let se je potemtakem število koroških Slovencev zmanjšalo za celih 11.757, to je za 11.5 odstotkov. Nemci so v teh 20. letih napredovali za 11.74%. Le tako je mogoče pojasniti dejstvo, da so se Nemci v teh 20. letih pomnožili za celih 28.375 duš, dočim je cela dežela napredovala samo za 18.594.

Po ljudskem štetju je slovenstvo na Koroškem na naravnem potu, da izmre. Ako bi te številke odgovarjale resnici, bi bila stvar res čisto naravna, ako bi po 80. letih že poučevali po raznih šolah, da so bili svoj čas tudi Slovenci na Koroškem. Ali vse te uradne štetve so pravzaprav velika laž. Več, kot so nas našli, nas je gotovo.

Poslanec dr. Ploj in koroški Slovenci.

Na članek v „Slovenca“, v katerem očita najbrže sam dr. Šušteršič dr. Ploju, da je izdal koroške Slovence, odgovarja napadenec v „Domovini“. Slovenčevemu članku pravi, da je „kričavo-tendencijozno prikrojen“ in nadaljuje: „Značilno je za člankarjevo nemožatost in nepoštenost, da govori o tako skeleči rani slovenskega naroda, kakor je volilna reforma glede Koroške, pod plaščem anonimnosti, in da ne upa podpreti svojih trditev z lastnim imenom: prvi znak, da ima slabo vest. — Glavni vzrok, da je bila stvar koroških Slovencev glede volilne reforme izgubljena, tiči v dveh okoliščinah, katerih druga je pomagala vladi z ozirom na prvo iz zadrege: prvič je morala pridobiti vlada za volilno reformo nemško ljudsko stranko, in že takrat, ko smo se razšli pred Božičem 1905 na parlamentarne počitnice, je bilo vsakemu treznemu politiku jasno, da se bo dala pridobiti nemška ljudska stranka le s tem, da se kolikor mogoče varuje takratna nemška posest na Koroškem in Spodnjem Štajerskem, t. j. s koncesijami na škodo koroških in štaj. Slovencev; na drugi strani se je pa dr. Šušteršič za volilno reformo veliko preveč izpostavil in vladi preočito pokazal, da se ji od njegove stranke ni bati odlo-

zrla na bolno hčer, in strah se je polastil njene duše. Toda hči je umolknila in je bila tiha in mirna. Mati pa se je naslonila nazaj in zaprla oči. A bilo ni spanca in tudi sanj ni bilo; le ena misel ji je mučila glavo in ta misel ji ni dala miru: ah; Bog, čemu vse to, in kako je prišlo vse to?

Odprla je zopet trudne oči in mislila ... Da, kako je prišlo vse to? — Zdelo se ji je, kot bi bilo padlo to hitro in nepričakovano z neba, kakor oblak, ki se prikaže hipoma nad Prisankom. Zatemni se tam gori beli vrh, premakne se oblak in se spusti ob skalah in večnem snegu navzdol in vsa gora se skrije v njem ... Da, tako je prišlo vse to; mračen in težak oblak se je nagnil in zakril vse misli njene France. — Bila je bolna dolgo, dolgo, in mati je videla v boleznih nočeh ob postelji že smrtne angela. Bil je velik in ogrnjen z dolgo črno haljo, v roki je držal meč in gledal tiho in resno na bolnico ... Stresla se je mati in zaihtela. Molila je molitev in klečala ob postelji — in smrtni angel jo je pogledal s svojimi mirnimi in resnimi očmi in izginil.

(Dalje prih.)

čnega odpora radi izvenkranjskih slovenskih mandatov, ako se ji izpolnijo kranjske želje; dr. Šušteršič se je potegnil v prvi vrsti zato, da obdrži Kranjska 11 mandatov in da se sestavi volilni okraj tako kakor želi njegova stranka. S tem je lahko računala vlada, to sva pa vedela in s tem morala računati tudi Robič in jaz, zato nisva mogla izročiti svojih referatov dr. Šušteršiču, ampak se odločila, da zastopa Robič svoj referat za Štajersko, jaz svoj referat za Koroško sam pri vladi. — Iz članka se razvidi jasno, da je strankarska sebičnost in strast dr. Šušteršičeva bila kriva, da so bili tako sramotno izdani in prodani koroški Slovenci nemški pohlepnosti.

Za „Narodno šolo v Št. Jakobu v Rožu“ polože temeljni kamen v nedeljo, dne 14. t. m. Ob tej priliki prirede veliko slavnost, ki se je udeleži gotovo mnogo slovenskih Korošcev od skrajnih narodnih mej.

Na Koroškem imajo v 84 ljudskih šolah 11.357 otrok, katerih materni jezik je „gemischtsprachig“ (mešan). Tako pravi neko poročilo koroškega deželnege sveta. To je pač le na — Koroškem mogoče!

Kranjsko.

Deželnozborska volilna preosnova. V seji državne zbornice, dne 5. t. m. so razpravljali o volilni preosnovi za deželne zbornice. — V imenu Slovencev sta govorila posl. Hribar in dr. Krek, ki sta jo oba zagovarjala. Dr. Krek se je v svoji skromnosti in resnicoljubnosti predstavil parlamentu kot velikega krščanskega demokrata, ki živi in dela samo za narod. On in klerikalna S. L. S. — vsi drugi so sovražniki ljudstva! Ta pošteni krščanski demokrat je pozabil povedati, da je njegova stranka hotela spremeniti kranjski deželni volilni red tako, da bi bila uvedla splošno in enako volilno pravico samo za kmete, meščane in delavce — a 45 kranjskim nemškim zadolženim graščakom bi bila dala 10 poslancev! To je dovolj, da spoznamo ves krščanski demokratizem kranjskih klerikalcev, ki so očitno in tajno zvezani z nemškimi liberalci v naši deželi. Njih demokratizem je samo pesek v oči, ljubezen do ljudstva le na jeziku, stanovska sebičnost in koristi rimske cerkve pa edin smoter in namen njihovega političnega delovanja. Dr. Krek je tip kranjskega klerikalnega fanatika, ki se odlikuje po brezmejni bahavosti in je kljub svojemu talentu včasih še duševno sirov. Žal, da je baš kamniški okraj obsojen, da ima tega človeka za svojega poslanca. Delajmo, da se bode vse, kar je zdravega v narodu, uprlo tej kugi ter napravilo konec temu večnemu kvarjenju narodne duše in srca v imenu vere, krščanstva in demokratizma.

Kranjski socijalni demokratje so imeli v nedeljo shod na Jesenicah. Zanimivo je, da so se ga udeležili tudi jeseniški liberalci, in da „Narodna napredna stranka“ od svoje strani ne vodi prav nikake agitacije, da sedaj po volitvah ni zopet prav nič slišati, da bi sploh še živela. Socijalni demokratje imajo na teden po deset shodov po Slovenskem, klerikalna S. L. S. snuje „Kmečke zveze“ po deželi, a napredna meni, da je to vsa njena naloga, ako zabavlja čez delovanje drugih strank in se več ne giblje. Socij. demokrat Kristan je na Jesenicah nemški govoril. Res so gori nemški železničarji, a pomislimo: Na Gor. Štajerskem je mnogo slovenskih rudarjev, in ako bi k njim prišel kak slovenski govornik in javno nastopil, bi ga Nemci potolkli. Tako pospešuje jugoslovanska socijalna demokracija germanizacijo na Slovenskem.

Nekatere občine na Gorenjskem še vedno dopisujejo s c. k. okrajnimi glavarstvi nemško. Seveda se slovenski župani, ali njihovi tajniki ponavadi hudo osmešijo, ker ne znajo pravilno nemški. Občine pozivljamo, naj nehajo z nemškutarjenjem, ker je naš jezik istotoliko vreden pred Bogom in cesarjem, kot nemški. Bodimo zavedni in možati Slovenci! Slovenskim občinam ni treba znati nemški, ker so uradniki zavoljo nas tukaj in vam morajo slovenski po-

streči, občine pa morajo zahtevati! Proč z nemščino v javnem in zasebnem življenju.

Morala razporoke. V oddelku „Prosveta“ prinašamo nad vse zanimivo pisano razpravo o morali razporoke, na katero svoje somišljenike izrecno opozarjamo, ker je vprašanje za vsakega omikanca zanimivo. Članek je svoboden prevod po Eduard Platzhof-Lejeunovem spisu „Ehescheidungsmoral“, izišlem v 12. zv. „Beilage zur Allgemeinen Zeitung“, München 1907. Spis je za nas tem zanimivejši, ker naši klerikalci Bourgetovo knjigo „Razporoka“, katero naš članek imenitno pretresa, z velikim šumom kolportirajo kot orodje proti gibanju za razporoko!

Slovensko profesorsko društvo. Odbor „Društva slovenskih profesorjev“ je zahteval od svojega člana, nadzornika Levca pojasnila glede njegovega neznačajnega glasovanja v deželnem šolskem svetu. Nato je naznanil Levec svoj odstop iz društva profesorjev, ker je čutil, kak veter piše. „Hrvatska“, glasilo hrvatske stranke prava, je pisala pod naslovom „Činovnici pred sudom naroda“, da sta Levec in Črničec proglašena „izdajicama, prognanih iz narodnih kulturnih društev.“ A kaj bo storila „Slovenska Matica“, naše prvo narodno kulturno društvo? Levec noče sklicati odborove seje, da bi se medtem pozabilo na njegovo umazano afero, in da bi vsaj profesorje dobil na svojo stran, ki jih je mnogo v odboru.

Za ravnatelja na I. ljubljanski drž. gimnaziji torej vendar ne bo imenovan Nemeček Proft, ampak Slovenec dr. Janko Bezjak, ker je Proft sam umaknil svojo prošnjo, dasi je bilo njegovo imenovanje že sklenjeno. V ministrskem svetu je odločeval za Profta škandalozen nastop dr. Trillerja in Šubica v mestnem svetu. Ministrski predsednik se je v seji naravnost skliceval na to, da sta vloženemu protestu ugovarjala najodličnejši šolnik občinskega sveta in eden prvih voditeljev napredne stranke, ter da zato protestu občin. sveta ni pripisovati resnega pomena. Iz tega vidimo, da se mora z vso brezobzirnostjo obsoditi vsak pojav bojazljivosti v narodnih stvareh.

Za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Podajamo naslednji statistični pregled, ki nam takorekoč matematično dokazuje potrebo slovenske visoke šole. Na slovenskem ozemlju slušbuje 570 uradnikov neslovenske narodnosti, ki jih treba nadomestiti s Slovenci. Na Slovenskem je bilo 1905. l. 4115 srednješolcev slovenske, 3317 nemške in 2053 italijanske narodnosti. Profesorji na teh srednjih šolah so: 204 Slovenci, 227 Nemcev in 119 Italijanov. Nesoglasje med številom slovenskega, nemškega in italijanskega prebivalstva in med številom srednješolskih učencev je očitno, jasno nam je pa, ako pomislimo, da ima teh par nemških kolonij na Slovenskem ozemlju devet popolnih nemških gimnazij, pet realk in eno učiteljsko, Slovenci pa nič. Slovenskih vseučiliških dijakov je bilo lansko leto na raznih univerzah 553, letos jih je 570, v Ljubljani bi narastlo to število z ozirom na ugodnejše življenske razmere v domovini ter na to, da bodo zahajali tudi Hrvatje iz Dalmacije in Istre na naše vseučilišče, gotovo na 1000. To število pa je več nego zadostno za dobro obiskano univerzo; nemško vseučilišče v Črnicah ima navadno okoli 500 slušateljev.

Za domači napredek. Iz kroga ljubljanskih naročnikov smo prejeli sledeče: „V juljski številki „Ljubljanskega Zvona“, nekdanji najboljši slovenski reviji, se je neki „A. H. O.“ osmešil s prav otroško zavistjo ter priobčil pametno kritiko, potrdil s tem svoje povsem nestrokovno znanje o majoličnih delih, katera je pred kratkim razstavil P. Žmitek v izložbi L. Schwentnerja v Ljubljani. Iz te kritike je sploh razvidno, da avtor nima razven zavisti niti pojma, kako nastajajo majolični proizvodi in kako tehniko je pri tem uporabljati. Po drugi strani pa se je takisto urezalo uredništvo „Zvona“ samo vsled priobčitve nepodpisane kritike, kajti odgovornost pade v takem slučaju edino nanj, posebno pa še z naknadno opombo glede priobčenja nepristranskih kritik. Kedaj se sploh v toliko razvijemo, da ne bomo kriti-

zirali niti pristransko niti nepristransko, ampak edino s stališča strokovnega znanja, česar nam najbolj manjka. V tem oziru si sl. uredništvo „Zvona“ res s ponosom lahko samo sebi čestita. — Želeti pa bi bilo na ono kritiko strokovnega odgovora!“ R.

II. državna gimnazija v Ljubljani je štela koncem letošnjega šol. leta 349 učencev, ki so bili sami Slovenci. Jeseni se preseli zavod v novo poslopje na Poljanski cesti.

Člani slovenskega gledališča prirejajo marljivo predstave po vseh slovenskih deželah, po Štajerskem, Kranjskem in Primorskem. Vabijo jih na vse strani, in igralci bi morali imeti na teden po pet nedelj, ako bi hoteli vstreči vsem željam.

„Družba sv. Cirila in Metoda“ ima svojo letošnjo glavno skupščino dne 6. avgusta na Bohinjski Bistrici. Graška akademična podružnica obeta, da takrat vržejo družbin odbor, da bo izginila iz družbe nemarnost in nezmožnost, brez ciljev in brez agilnosti. To je vsekakor nujna potreba, zakaj družba bi v spretnih rokah lahko storila vsaj še enkrat toliko kakor dozdaj. „Slovenec“ se je seveda zagnal v graške akademike, ki hočejo, da bodi „Družba sv. Cirila in Metoda“ res zaščitnica slovenskega naroda, in kliče svoje ljudi na plan. Zabraniti hoče, da bi prišli v vodstvo novi krogi, želja klerikalcev je, da ostane vse pri starem, pri zapanosti in nedelavnosti. Vendar družba kriči po prerojenju!

Za slovenski izdajci! Novi hrvaški ban Rakodezay-Fuček išče po celi trojedini kraljevine kreatur, ki bi hotele prevzeti najvišja upravna mesta. Celo bivši mažaroni so deloma odstopili od svojih služb. Izpraznjeno je tudi mesto sekejskega načelnika za uk in bogostastje. Kaj ko bi kak „Slovenec“ poslal prošnjo pasjemu Fučku, ki ga bi rad sprejel in na tron posadil. Ali je slovenskima izdajicama znana kakšna primerna duša?

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je določilo, da se vrši letošnja glavna skupščina dne 6. avgusta na Bohinjski Bistrici.

Hmelj so jeli z dobrim uspehom saditi na Dolenjskem.

Krasna jama kapnikov je v Gorjaneh na Dolenjskem pri Stricanici za Opatovo goro. Tisto malo ljudi in preiskovalcev, ki so jama obiskali, poroča o nji prava čuda. Globoka je nekako 70—80 metrov, v premeru ima 15 do 20 metrov, višina je različna, ponekod 40 do 50 m. Kapniki so blesteče-beli, nahajamo obliko slapa, jelke, prižnice i. t. d. Pravijo, da je svoj čas jama služila prebivalstvu za skrivališče pred Turki.

Sam si je pomagal. 14 letnega Jožefa Štravsca z Vinkovega vrha pri Žužemberku pičil je na paši gad v palec na nogi. Dečko pa ni izgubil hladnokrvnosti, ampak si je, kakor je večkrat slišal v šoli, hitro z žepnim nožem razrezal rano, da je dobro krvavela. Domov prišedši si je izpral rano z lugom. Ker mu je pa stopalo vendarle oteklo, jo stavil na noge petrolejske obkladke. Pil je tudi žganje, ki baje deluje kot protistrup gadjemu strupu. S tem je bil iz nevarnosti in v par dneh je tudi otekline izginile.

Prosveta.

6 razporoki.

Motto: Razporoka je sukesivno mnogoženstvo.

Kdor bi dandanes trdil, da je francoski roman razuzdan, bi trdil neresnico. Kajti v sodobnem svetovnem slovstvu ga ni izlepa naroda ki bi se z večjo resnobo loteval vprašanj javnega življenja in jih pretresal z večjo vnemo kakor to dela sodobni francoski narod. Anatole France, brata Marguerite, Bourget, Švicar Rod so imena, katerim je težko postaviti ob stran vredno ime. Seveda: Francija ostane pri vsem tem zvesta svoji posebni zgodovini in svoji krvi: kakor hitro jame razmotrivati resna življenska vprašanja, v istem hipu že tudi išče pota, kako bi se končno povrnila v naročje edinoizveličevalne cerkve. In tako se dogaja na prvi mah docela neverjetno dejstvo, da hrepeni po veri in

jo išče ravnoista družba, katera se je od nje kar najbolj oddaljila po svojem posvetnjastvu, po svoji pretkani razkošnosti, po svojih slabostih in pregrehah, svoji čisto ciniški mržnji do vsakršne nabožnosti.

Da se posamezniki, ko so okusili življenja trpkost in strogost, izmučeni in oslavljeni vržejo zopet v naročje katolicizma, kateremu so bili ubežali s ponosnim odporom, ko so čutili v sebi mladeniško čilost — to ni nič nenavadnega. Značilno za sodobno Francijo je le to, da je ta vzvratnost (reakcija) vseobča in da raste od dne do dne nje sila in razsežnost. Imena Brunetiére, Bourget, Vogué, Coppée, Huysmans so tako znamenita, da mora ta čudoviti pojav družabnega nazadovanja zanimati tudi človeka, ki jim ne stoji ravno blizu. Le pogledimo, kako se ti novodobni nazadnjaki trudijo, da bi pred svojo vestjo in pred svetom opravičili katoliško cerkev, ker ona sama s svojega cerkvenega stališča priporoča in odobrava razporoko.

I.

Verstvo in cerkev, to je za izobraženega kakor za nenaobraženega povprečnega Francoza eno in isto. Kdor torej ima količkaj verskega čuta — bodi da je ta čut prvoten, pristen, bodi da je priučen, namišljen, mora biti pripadnik katoliške cerkve in mora gledati, kako se bode uredil, da se bodo njegovi osebni nazorji skladali z njenimi nauki in z njenim postopanjem.

Ravno to veliko vprašanje, kako bi se novodobni človek uredil, kako bi pred svojim razumom opravičil katolištvo in njegovo čutenje spravil v sklad z lastnim čutenjem — si je vzela za predmet svojemu raziskavanju novodobna francoska slovstvena struja, ki jo je označiti z imenom neokatolicizem (mladokatoliška struja).

Najzanimivejše in zajedno najglobokosejše vprašanje je v tem pogledu vprašanje o razporoki. In mladokatoliško slovstvo se je lotilo tega dejanske gotovo najvažnejšega vprašanja z največjo vnemo in ga mahoma stavilo v ospredje vseh dnevnih vprašanj.

Njegovo izredno pomembnost je dobro spoznal tudi Bourget, oni fini razkrojevalec duše in opisovalec borb človeške vesti, in mu je posvetil cel roman, po številu peti, kar jih je napisal po svojem spreobrnjenju. Treba pripoznati, da si razrešitev vprašanja ni napravil lahko. Bourget je preveč olikan in preveč omikan mož, da bi slikal zastopnike svojih nazorov in stremljenj kot angelje, njihove nasprotnike pa kot hudiče. Nasprotno je pustil nasprotnikom vso nezmanjšano silo njihovega dokazovanja, celo s prednostmi značaja vsake vrste jih je odičil in jih orisal živo in tako, da se nam priljubijo. Da se mu je mestoma vendarle utihotapila strankarska zaslepljenost in pristranost, temu se pri delu, ki se s prepričanjem zavzema za gotovo misel, ni čuditi. Toda hitimo k razkrojevanju njegovega romana „Razporoka.“

Gabrielle Nouet je zapustila svojega soproga Chambaulta, ki je bil pijanec in razuzdanec. Rodila mu je sina Luciena. Ker pa je oče ž njim grdo ravnal in ga trpinčil, je šla in se ločila od moža. Skoro na to je prišlo na predlog Chambaulta samega do sodnijske ločitve.

Nekaj let pozneje je vzljubila drugega moža, Alberta Darrasa, in se mu udala. Iz tega drugega zakona izide deklica in ob vzgojevanju te deklice se Gabrielle povrne v katoliško vero, kateri se je bila preje že čisto odtujila. Zajedno z malo Jeanne bi rada zopet postala deležna tolažil svete cerkve, toda ker je njen drugi zakon le posveten, pravzaprav samo „priležništvo“, Gabrielle ne more niti k spovedi niti ne k obhajilu. Torej je od boga „zavržena.“ Kaj storiti? Ne da bi o tem kaj povedala svojemu možu, gre k očetu Euvrardu, ki slovi kot svobodostrežen in izredno prebrisan duhovnik: ta naj bi jej iz njenega neznosnega in dvomov polnega položaja pomagal. Čisto nemogoče jej je, da bi ostavila svojega drugega moža, katerega ljubi resnično in globoko, saj ga je „vzlic“ temu, da je svobodomislec, sama dobrota in pravicoljubje. Na drugi strani pa jej je njeno razmerje do njega nevzdržljivo, ker jo ovira biti

dobra in prava katoličanka, ki se jej hoče, da mora tudi mala Jeanne postati verna. In oče nima ničesar proti temu, da se mala Jeanne vzgodi v cerkvenem duhu. Iz te zagate je edinole ena pot: treba, da se prvi zakon spozna za neveljavnega. Če se to doseže, potem bode svojega drugega moža že dovedla do tega, da se ž njo cerkveno poroči.

Ali z Rimom ni tako lahka stvar! Euvrard potrjuje to dejstvo z nadvse podučnim razmotrivanjem: cerkev ne pozna nikakršne razporoke. Ona trpi v soglasju z zakonom samo „ločitev“ od mize in postelje, ali obenem prepoveduje ločencema izrecno, da se ne sme niden ni drugi na novo poročiti, dokler je drugi ločenec še živ. Cerkev gre celo še dalje. Ona proglašja poroko za neveljavno — dovoljuje torej novo poroko — če se je v poročni pogodbi zgodil pogršek v obliki. Z drugo besedo povedano: ona dopušča in potrjuje razporoko, samo če se pravniški prebrisanosti posreči, da iztakne v poročni pogodbi zunanji pogršek. Tak pogršek jej je potem pretveze dovolj, da proglasi poroko za neveljavno. — Kaj si je misliti o pravosodju, katero se mora po takih ovinkih tihotapiti, da odvzame postavam vsaj nekoliko njihove nečlovečnosti, katero postave spoštuje, dočim jih pravzaprav lomi, o tem tukaj ne bomo govorili. (Dalje prihodnjič).

Socijalno gibanje.

Pospeševanje industrije iz državnih sredstev na Ogrskem. Lani je ogrska vlada dovolila 73 tovarnam podpore v skupnem znesku 16.787.300 kron, ki se razdeli na 10 let. Skupna glavica, ki je vložena v teh tovarnah znaša 63.730.000 kron, stalno bodo imele v službi do 15600 delavcev. Nadalje je vlada razdelila med 31 tovarn strojev, vrednih 427.494 kron, dotične tovarne pa morajo za to sprejeti še 1373 delavcev in 58 vajencev. Lani so ustanovili na Ogrskem 103 nova industrijska podjetja, katerih delniške glavice znašajo skupaj 62.086.200 K. K temu pa prištejemo še svoto 17.800.000 K, za katero se je pomnožil delniški kapital pri že obstoječih industrijah. Lani se je torej kapital v akcijskih industrijskih družbah povišal za vsoto 79.886.200 kron. Med temi podjetji je: 13 kemičnih tovarn, 8 mlinskih industrij, 7 tovarn za izdelovanje železa, 11 žag, 6 tovarn za suknjo, in 6 rudniških podjetij. — Iz tega se pa razvidi, da ogrska vlada na vso moč podpira domačo industrijo, in samo vsled vladnih podpor tako napreduje industrijska podjetnost na Ogrskem. Tako si bodo napravili Ogri svojo industrijo: doslej je uvažala Avstrija na Ogrsko stroje in druge indust. izdelke, a zdaj bo morala vsled sile razmer obračati večjo pozornost na izvoz v inozemstvo.

Raznoterosti.

Srednje šole v Avstriji. Po izkazu ministrstva za uk in bogočastje je v Avstriji 244 gimnazij, 131 realk, 50 moških in 19 ženskih učiteljskih. Po učnem jeziku je 121 nemških, 52 čeških, 43 poljskih, 6 italijanskih, 5 maloruskih, 5 hrvatskih in 12 utrakvistčnih (dvojezičnih) gimnazij. Realk je 73 z nemškim, 43 s češkim, 11 s poljskim, 4 z italijanskim, 1 s hrvatskim in 1 z dvojnimi učnim jezikom. Moških učiteljskih je 23 nemških, 12 čeških, 5 poljskih, 6 poljsko-ruskih, 1 italijansko in 1 ital.-nemško. Dva oddelka goriškega učiteljskega števeta vsak zase. Všteti so tudi vsi deželni, mestni in zasebni zavodi. — Slovenci nimamo ne ene čisto slovenske realke, ne enega čisto slovenskega učiteljskega! Štajersko ima 3044 gimnazijcev, 1450 realcev; Koroško 978 gimnazijcev, 375 realcev; Kranjsko 1822 gimnazijcev, 746 realcev; Primorsko 2472 gimnazijcev, 1978 realcev.

„Dajte nam češke šole!“ Pod tem naslovom je objavil „Videnský deník“ uvodni članek, ki v njem pozivlje češke poslance, da bi dunajskim Čehom poskrbeli za češke šole. Zakaj — pravi list — po poročilu nemškega šulferajna 12.000 čeških otrok, ki ne znajo niti besedice nemške, obiskuje nemške šole na Dunaju. Ako se pomisli, kako sovražniki Slovanov štejejo, bode takih otrok na Dunaju najmanj 50.000.

Slovanske narodnosti v Prusiji. Po naj-novejših statističnih podatkih nahaja se v Prusiji 103.283 Čehov, 3.646.448 Poljakov, 63.143 lužiških Srbov. Skupaj toraj 3.812.872 in ako se k temu priračunijo tisti, ki so priznali občevalni jezik nemški in poljski, češki ali lužiškorski, znaša število Slovanov na Pruskem 3.900.000. Število Slovanov v Prusiji znaša potemtakem eno desetino vsega prebivalstva. V 15 letih se je pomnožilo za 24 odstotkov. Odtod tisti znani „furor teutonicus“.

Gogoljev spomenik. V Moskvi so na Arbatskem trgu slovesno blagoslovili temeljni kamen za Gogoljev spomenik, ki je delo umetnika N. A. Andrejeva. Gogolj bode upodobljen zamišljeno sedeč na izsekani skali. Visok bode spomenik šest sežnjev. Slovesnosti so se udeležili poleg najvišjih dostojanstvenikov najodličnejši moskovski krogi. Za spomenik je nabranih 112.000 rubljev.

Nove hranilnice za otroke. — V Newjorku je izumel neki Amerikanec novo vrsto hranilnic za otroke. Hranilnica je navadne velikosti, kakor se jih dobiva po prodajalnicah od K 1.20 do K 5. — Izumitelj pa je vtaknil v hranilnico malo uro, katera se navije, kakor hitro se dene v hranilnico komad 50 stotink, za kateri je napravljena odprtina. Ura gre 24 ur. Če se hoče torej, da gre ura redno, se mora vsaki dan uložiti v to hranilnico ali skrinjico 50 stotink ali 10 cent. ameriškega denarja. Tako se prihrani vsak teden 70 cent. ali v naši vrednosti K 3.50. Take hranilnice se prodajajo v velikem številu. Prav bi bilo, da bi se uvedle tudi pri nas.

Največja blaznica v Avstriji je nova blaznica pri Dunaju, ki je sedaj dogotovljena. Poslopja so sezidana na prostoru, ki meri 1.340.000 štirijaških metrov; 970.000 metrov je obdanih z zidovi in ograjami. Na tem prostoru je 60 poslopij, zadostovala bodo za 2200 bolnikov. Po potrebi bo preskrbljeno za prizidanje drugih poslopij, da bo v nji prostora za 4000 bolnikov. Posebno lepa je cerkev. Vsa naprava je podobna majhnemu mestu.

Riba v telesu. V Ošelinu je zaklal mesar Kro bolno kravo in našel v mehuru 35 cm dolgo ribo. Bila je vsa krvava, plavuti ni imela, rep pa je bil dobro razvit. Najbrž je krava požrla ribo, ko je bila ta še majhna, zrastle je v nji, iskala je vode ter tako prišla v mehur.

Izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah priporoča

ANTON MÜLLER

vinotržec v Domžalah

(Kranjsko).

Na prodaj

je rabljen, toda prav dobro ohranjen

harmonij

na 4 oktave od J. Lenarčiča. Cena 70 kron. Več se izve v administraciji „Našega Lista“ v Kamniku.

Vir zdravja so brezalkoholne pijače

med katerimi so neprekosljive tiste ki naredo z Maršner-jevimi

šumečimi limonadnimi bonboni

Edino pristno, če ima to varstv. znamko.

(z malinovim, citroninim, jagodnim in prvenčevim okusom) izvrstno

šumečo limonado.

Vsako leto se jih porabi več kakor 40 milijonov kosov.

Edina izdelovalnica:

Prva češka deln. družba orient. tovarov za sladkornine in čokolado

Kralj. Vinohradi

prej A. Maršner

Steckenpferd- Lilijino mlečno milo

Bergmann & Co., Draždane in Dečín ob Labi

je in ostane glasom vsak dan dohajajočih priznalnic navspešnejše izmed vseh medicinalnih mil zoper pege, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožne polti. Na prodaj komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah s parfumerijami in milom in v brivnicah.

Samo 3 krone

stane dobra

električna žepna svetilka

la nadomestna baterija 80 vin.

Razpošilja po povzetju

Henrik Weiss • Dunaj

XIV./3, Sechshauserstrasse 5/7.

Razumne žene

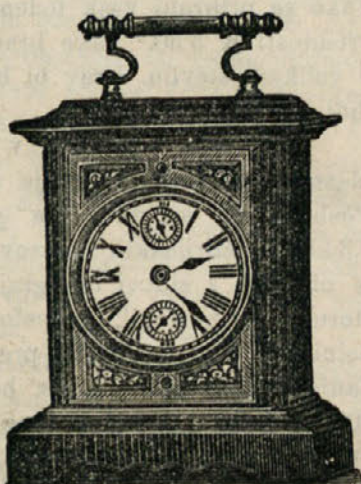
zahtevajo knjigo „Die Störungen der Periode“, spisal dr. med. Lewis. Vposlati je K 1.20, prospekt zastoj. Z. Piervas, Kalk 245 b. Köln a. Rh.

Lovska pipa

iz lesa izrezljana s porcelanastim vložkom, cena za komad K 2.20

Ako se naroči oba predmeta ali od enega več komadov, pošljem poštne prosto! Razpošilja po povzetju Siegr. Jellinek, Dunaj, XII/2, Gierstergasse 2/13.

Budilka

v finem nikelnastem okrovu, da dobro gre, se jamči, prav lep okras za sobo, cena za kom. K 7.50

Pošljite 50 krajcarjev

v znamkah. Zato dobite 3 velefine higiene vzorce, 6 vzorcev 90 kr., 12 vzorcev 1 gl. 70 kr., 25 vzorcev 3 gl. 40 kr., poleg najnov. ilustr. cenovnika in navodilo za uporabo franc. in amer. gum. predmetov, tucat od 45 kr. naprej. V zalogi so vse kuriozitet, mnogo novosti, izdeluje vsak gumasti predmet. — Najcenejše in direktno se kupi le pismono naročilo. Diskretna pošiljatev. H. Auer, zaloga tov. gum. predmetov. Dunaj, IX./2, Nussdorferstr. 3/313.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznjivo.

**Edino pravi je le
Thierry-jev balzam**

z zeleno znamko z nuno.

12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.—

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

za vse še tako zastarane rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.

Razpošilja le proti predplači ali po povzetju.

Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogiški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči zahvalnih pism zastoj in franko.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštah znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Tiskarna knjig in umetnin
A. Slatnar v Kamniku
se priporoča za vsakovrstna v njeno stroko spajajoča naročila. Izvršitev lična. Cene zmerne.

C. in kr. dvorni založnik

Papežev dvorni založnik

lekarnar Piccoli Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Malinov sirup,

najskrbneje prirejen iz aromatičnih gorskih malin, je izredno čist izdelek, neprekosljive kakovosti, pomešan z vodo da prijetno in žejo gasečo pijačo. Steklenica 1 kg sterilizirana, velja K 1.50, 1/2 kg steklenica K — 90, poštni zavoj, netto 3 kg, franko zavojnina in poština K 5.60. Razpošilja se tudi v sodčkih po 10, 20, 40 in več kg.

Železntao vino

vsebuje za slabokrvne in nerodne osebe, blede in slabotne otroke lahko prebavljiv želez. izdelek. 1/2 lit. stekl. 2 K.

Tinktura za želodec

je želod. kre. pilno, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 st. 20 v.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

„BIBE“

brezalkoholna pijača iz sadnega soka. Pomešana z vodo da prijetno, žejo gasečo ter redilno in za prebavne organe zdravo pijačo. Steklenica 1 K.

Kopališče

Postaja c. kr. drž. železnice. 1 1/4 ure od Ljubljane. Skupno zdravljenje z vodo. (Zistem Priessnitz in Kneipp). Solne kopelji, kopelji v ogljikovi kislini in električne kopelji, zdravljenje z vročim suhim zrakom.

in vodno zdravišče

Masaža, zdravična telovadba. Uporabljanje elektrike. Zmerne cene. Odprto od 15. maja do oktobra.

Prospekte pošilja
Dr. Rud. Wackenreiter
zdravnik-voditelj in najemnik kopališča.

Kamnik na Kranjskem.

Rimska cesta 2.

Kilšerjeve ulice 5.

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani

WARBINEK-ovi
piani so neprekosljivi!

Klavirji, harmoniji, tudi samoigralni, električni. Prodaja se tudi na obroke. Stare klavirje jemljem v zameno. Dajem tudi na posodo. Uglasevanja in poprave se izvršujejo točno in dobro. Solidne cene. Petletna garancija. Prepričajte se osebno.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast las in proti njih izpadanju **KAPILOR** štev. 2. Povzroča da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznalnic. Stane poštne prosto na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

Peter Jurišić

lekarnar v Pakracu štev. 68 v Slavoniji.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena
leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena
leta 1882

Podrejena skontraciji „Zadružne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
štev. 828.406.

4 1/2 %

Telefon štev. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 11,060.929-20

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1906
K 11,325.728-62.

Denarni promet
K 50,486.935-14

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Podružnica v Spletu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Celovcu

Delniška glavnica:

2,000.000 K

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 $\frac{1}{2}$ %

Res. fond:

200.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Rentni davek plačuje banka sama.

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki je izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je KAPILOR št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjujejo prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. — Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. — Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. — Naročajte samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišič
lekarnar v Pakracu šte. 68 v Slavoniji.

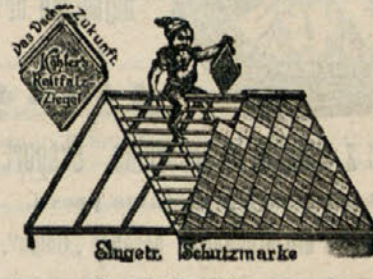
Le „Zvezdna“ cikorija

iz Prve jugoslovanske tovarne
za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Odlikovana
v Parizu s častnim križcem, diplomom in zlato medaljo.

Patentirana
v 30 državah.

Streha prihodnosti!

Cementna zarezna strešna opeka
iz portland-cementa in peska

Praktična! Lepa!
Trpežnejša in bolj lahka streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:
Janko Traun
izdelovatelj cementnin na Glincah pri Ljubljani.

Mi vsi

nosimo le kravate od tvrdke Fr. Steiner, ker nam tam solidno postrežejo. — 6 kravate ali pentlje (ali 3 kravate in 3 pentlje) lepo sortirane 3 K, posebno fino sortirane 6 kom. 4 K. — Razpošiljalnica kravate Fr. Steiner, Dunaj, II. Krafftgasse 6/7. Pošilja po povzetju. Dovoljeno je zamenjati.

Pozornost vzbujajoča novost!

Poceni! Praktično!

Na vsako sprehodno palico se lahko natakne

1 komad samo 2 K, 3 komadi 5 K 50 v.

Daljnogled — 50 kratno povečanje.
Pošilja po povzetju: Henrik Weiss, Dunaj, XIV./3, Sechshauserstrasse 5/23. Naročite takoj to Vas bo razveselilo!

Češko posteljno perje po nizki ceni!
5 kilo: novo naskubljeno K 9-60, boljše vrste K 12.—, belo puhasto naskubljeno K 18.— K 24.—, snežnobelo puhasto naskubljeno K 30.—, K 36.—. Razpošilja se franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti povrnjeni poštnini.
Benedikt Sachsels, Lobes 369, P. Pizen, Češko.

Nad 5000 filijalk po vsem svetu

Pazi naj se, da se nakupuje samo v naših prodajalnah.

Naše prodajalne se vse poznajo po tem znamenju.

Singer Co. akcijska družba za šivalne stroje

Ljubljana Sv. Petra cesta 4.
Kranj Glavni trg 192.
Novo mesto Veliki trg 88.
Kočevje Glavni trg 79.

Zaloga olja, šivank in posameznih delov • Najboljše je najceneje

Stari stroji se zamenjajo.

Ustanovljeno leta 1832.

Priznano najboljša **Oljnate barve**

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann
v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Prodaja na debelo. Prodaja na drobno.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

„Flox“

je fotografski aparat, s katerim lahko fotografira vsakdo brez da bi se prej kaj učil. S tem aparatom se napravljajo podobe v velikosti 5x7 cm in stane eleganten s kompletno opremo in navo dilom samo K 6.—. Razpošilja po povzetju H. Weiss, Dunaj, XIV/3, Sechshauserstrasse 5/110.

Fran Čuden

v Ljubljani ~ v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Ekspor. Ceniki zastoj in poštnine prosti. Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Schneider & Verovšek

Trgovina z železnino in stroji na debelo in na drobno.

Ljubljana, Dunajska cesta 16

priporoča se za dobavo železnine vse vrste, zlasti: orodje, stroje in motorje za rokodelce, okove vse vrste za stavbe in pohištvo, traverze, cement itd. Opozarja na hitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

~ iz pristnega angleškega blaga. ~

Priporoča svoje zalogo izgotovljenih oblek, plašev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

Kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom (na staro mero) K 3-20, s poštnino 10 v. več.

Kubična računica

(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.

Nova kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom, po novi decimalni ali meterski meri. V platno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

MARIBOR • Karčovin 138

IVAN LAMPRECHT ML.

Zavod svetlobnega slikateljstva in tovarna teh potrebščin se priporoča za

izdelovanje slik in vseh fotografiranih potrebščin

posebno se opozarja na svetlobno občutljive plošče v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Najboljše delo, delu primerna cena!

Svoji k svojim!

Zahtevajte cenik!

PFAFF šivalni stroji

so najboljši

za družinsko uporabo. Šivajo, krpajo in vezejo. Neprekosljivi za obrtne namene, šivajo naprej in nazaj. Kroglasto ležišče!

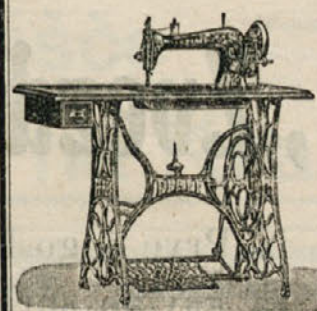
Glavni zastopnik

Fr. Tschinkel

Ljubljana • Kočevje

Mestni trg 9. v gradu.

56

Žene!

Zastajanje krvi itd. ozdravlja

P. Zirevas, Kalk b. Köln (Nemčija) št. 245.

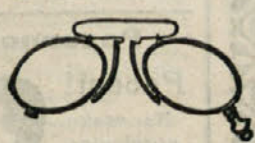
Gospa G. v M. piše: „Vaše sredstvo je hitro pomagalo.“ — (Prosi se povratne poštnine.)

Velika zaloga zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih ur, vsakovrstnih optičnih predmetov. Zlatnine in srebrnine. ~ Cene nizke.

Cenovnik zastoj in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Oglejte si — poljedelskih strojev, slamoreznic, čistilnic, največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobni križev itd. pri

FR. STUPICA V LJUBLJANI

na Marije Terezije cesti št. 1

in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnatom zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in guojnico, vseh vrst tehnične in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Priporočajte povsod

„Naš List“

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila, sredstva za desinfekcijo, paste in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Najcen. in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v New York

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm d. Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v LJUBLJANI edino le pri

Edvardu Tavčarju, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor! Berite!

Krup vzbujajoče!

Namesto 18 K

samo

7 K

Krasna remontoir-Gloria-

srebrna ura

s 3 močnimi pokrovi, bogato gravirana, natančno tekoča, 3letno jamstvo, proti povzetju

samo 7 kron

Tovarna za ure: Heinrich Weiss Dunaj, XIV/3., Sechshauserstr. 5/7.